

ШОД—ХҮДӨӨГЭЙ АЖЛШАДТА

ТҮГЭСӨӨР ХАНГАХА

АНХАЙ СОБОЙ ХҮГЭЦЭЭЙ ЖЭЛЭЙ ТҮР...
Энэ үеийн хөгжлийн үндэс болж байгаа нь...

БҮРЯДАЙ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ШЭНЭ БҮТЭЭЛНҮҮДНЭЭ

Буряадад уран зохиолчдын бүтээлүүд нь...
Энэ үеийн уран зохиолчдын бүтээлүүд нь...

ЭХЭ ТУХАЙ ХОЁРДОХИ ПОЭМЭ

Амаралтын үдэр ажыгээс ошободни — хүлэншэд,
Нюрга нэрийн танинхээ болдо абааар,
Нюугаад лалайб, ажаллаабид, адараа хүлэншье...

РАЙОНОЙ ХЭЛЭЭНИЙ УЗЭЛЭЙ АЖЛАХАЙН

Энэ үеийн ажлын үр дүнд...
Хөгжлийн үндэс болж байгаа нь...

ПОРП-ЫН ЦК-ГАЙ ПОЛИТБЮРОГОЙ ЗАСЕДАНИ

ВАРШАВА. Экономикхо үндэсний хувилгаах...
Энэ үеийн ажлын үр дүнд...

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАГАА

АЮУЛГҮЙ ДЭЛХЭЙН ХАРАА ШУГАМ
НПСС-эй ЦК-гай Генералын секретарь М. С. Горбачевийн "Правда" газетэд...

ИМААНДА ОЛОШОРХОНЬ БОЛТОГОЙ

Энэ үеийн ажлын үр дүнд...
Хөгжлийн үндэс болж байгаа нь...

СОВЕТ-АМЕРИКАН ХЭЛСЭЭН

ГААРА. Европодохи дундуур...
Энэ үеийн ажлын үр дүнд...

ГЕНЕРАЛЬНА АССАМБЛЕЙН СЕССИ ДЭЭРЭ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн 42-дохи сессийн түүрхийн пленарна заседани дээр ГДР-ийн гадаадын хэрэгшүүр...

В. ТОКТОХОВА

С. ЦЫБИКОВ

ШЭН ХАТУУ ЗОРИГ

ЭНЭ ХУУДААНДАМНАЙ:

Лайшалхы Алдар Солын гурбан шатын орденго сэрэгшэ тухай хөөрөөн.

«Дайн» гэжэ үгэ мартагдаг лэ.

Аяар гурбан дайнда яалсахан хүн тухай тэмдэглэл.

Газетэд мн а й захил үргэлжэлнөөр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дэлхийн хоёрдохи дайнда илһан совет сэрэгшэ Алдар Солын гурбан шатын орденго сэрэгшэ тухай хөөрөөн. СССР-эй кинофотодокументүүдэй Гүрэнэй түбэй архивай фондһоо алһан захил ТАСС-ай фотохронико.

ТУУХЫН ЁУРГААЛЫЕ БУ МАРТАЯ

Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Тимизээ бидэрэ, Советскэ Союзэй Герой, генерал-майор Сибивей командангид дивизи сэрэгшэ, хуралсаа хэжэ хаанаа мэдэхэ бэлэйди. Үлөөнэй 4 час 30 минутта да захиралтаар Манжуур хот, удаан Жолюнор хот эзэлбэди. Хинганай шэглэ дабахадамнай япон самурайнууд үедэ тангээр сэрэгшэ хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

ГУРБАН ДАЙНДА ХАБААДАА

Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнда минин түрэнхэй гурбан шатын орденго сэрэгшэ тухай хөөрөөн. Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнда минин түрэнхэй гурбан шатын орденго сэрэгшэ тухай хөөрөөн. Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнда минин түрэнхэй гурбан шатын орденго сэрэгшэ тухай хөөрөөн. Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнда минин түрэнхэй гурбан шатын орденго сэрэгшэ тухай хөөрөөн. Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнда минин түрэнхэй гурбан шатын орденго сэрэгшэ тухай хөөрөөн. Манай 293-дахи Улаан тугта стрелково дивизи табан үдэрэй туршда Байгал шадарай нарһан тугта соо татхиска хуралсаа хэжэ байба. Ямар дайсанай тулалдаа байһанаа бидэ найн ойлгодог хэмдэ. Совет засагай түрүүшын жэлһүүдэз япон самурайчууд манай оройной хил шадар булимтархы абуулганууды нэгэ бэшэ хээн ха юм. Хасан-нуур, Халхин-Гол шадар тигшэ хэн. Илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнай үедэ, Москва, Сталинград шадар хуушанга байдаануудай болтодо байдаа, «Рим—Берлин» гэгээн ээрэгшэ туримхай бүлгэлдэ ородог эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

ТӨӨДЭЙН ХӨӨРӨӨН

Үе сагай үнгэрхэ бури табан хууштай улаан одоной үнгэ баганаар ангаа хэбэрхэ. Тэрэни гэгээн гурбад бурилан төөөдэй—76 наһатай Галина Георгиевна Кизяева Комсомольскы һууринда ажа-һуудаа юм. Хүндөөр үблэхэд, нэдоно наһа бараһан үбгэн тухайгаа аргаархан хоорэнэ. Тэрэни наһаны хани нүхэр Павел Михайлович Эсэгэ ороноо хамгаалын Агуухэ дайнда хабалдасан, түрэл ажан хыгаа хүн дээрин гаралсаан намтартай. Табан хууштай одо уршааларан арһатай хурганууларан элбэхэ зураа Павел Михайлович тухай, дайны шэрүүн жэлүүдэ тухай, үхи хүүгэд болон ашанар тухайгаа найнаар удхалашыгуй хоорэнэ.

Тухиздэ 1944 ондо шархатаа, гэрээ бүсхадан, дурбан үхибүүтэй болонхой байгаа. Хоёр жолэй үнгэрхэдэ, Саша хуушынни түрөө хэн. Дайнын жэлүүдэ хууш, хүндэ байгаа. Модо бэлдэхэдэ, Могозон муу эвөө, таряа таряжа хураха, тэрэнэз туушаа ажал хэлдэ байгаади. Уйбууд тарянай поли дээрэ хылаа хоолос суглуулдаг хэн. Хубсала хунарын эхэл хоорон байгаа. Бүхи юмээсэ иналтодо гэгэ хүүсэдэй хэн тула эдэ бүхи бэрхээсэлүүдэ дөбөжэ гараади гэжэ хөнанаб.

Хөөрөөдөөмнэй дүүрэхэ дүтэлбэ, Галина Георгиевна Павел Михайлович хөөрөй шархалнууд үрдем гол дээрэ дэлгэгдэнхэй. Эсэгэ Ороноо хамгаалын дайнай орден, олон медальнууд, грамотанууд... Юрын ажалшад коммунистнууд олон аша гүшанартай болонхой. Ехэ хуушынни эрлэйн хөрхис засагаарид эрлэйн агаар нэгэнэ бэшэ харуулан байһа.

Тухиздэ 1944 ондо шархатаа, гэрээ бүсхадан, дурбан үхибүүтэй болонхой байгаа. Хоёр жолэй үнгэрхэдэ, Саша хуушынни түрөө хэн. Дайнын жэлүүдэ хууш, хүндэ байгаа. Модо бэлдэхэдэ, Могозон муу эвөө, таряа таряжа хураха, тэрэнэз туушаа ажал хэлдэ байгаади. Уйбууд тарянай поли дээрэ хылаа хоолос суглуулдаг хэн. Хубсала хунарын эхэл хоорон байгаа. Бүхи юмээсэ иналтодо гэгэ хүүсэдэй хэн тула эдэ бүхи бэрхээсэлүүдэ дөбөжэ гараади гэжэ хөнанаб.

Тухиздэ 1944 ондо шархатаа, гэрээ бүсхадан, дурбан үхибүүтэй болонхой байгаа. Хоёр жолэй үнгэрхэдэ, Саша хуушынни түрөө хэн. Дайнын жэлүүдэ хууш, хүндэ байгаа. Модо бэлдэхэдэ, Могозон муу эвөө, таряа таряжа хураха, тэрэнэз туушаа ажал хэлдэ байгаади. Уйбууд тарянай поли дээрэ хылаа хоолос суглуулдаг хэн. Хубсала хунарын эхэл хоорон байгаа. Бүхи юмээсэ иналтодо гэгэ хүүсэдэй хэн тула эдэ бүхи бэрхээсэлүүдэ дөбөжэ гараади гэжэ хөнанаб.

Улан-Удэ, ул. Каландаравил, 23, редактор-2-50-96, приемная-2-54-54, зам. редактора-2-66-08, зам. редактора-2-62-62, отв. секретарь-2-50-52, секретария-2-66-78, отделе: партийной жизни-2-60-91, пропаганды-2-56-23, промышленности и строительства-2-61-35, сельского хозяйства-2-64-36, 2-63-86, советского строительства в быту-2-69-58, культуры и школ-2-60-21, 2-57-63, информации-2-34-05, переводов-2-54-9-3, писем и селькоров-2-67-81, корректура-2-93-61, выпускные-2-35-95, со бственны корреспонденты: п. Баргузин-91-1-44, 23, редактор-2-50-96, приемная-2-54-54, зам. редактора-2-66-08, зам. редактора-2-62-62, отв. секретарь-2-50-52, секретария-2-66-78, отделе: партийной жизни-2-60-91, пропаганды-2-56-23, промышленности и строительства-2-61-35, сельского хозяйства-2-64-36, 2-63-86, советского строительства в быту-2-69-58, культуры и школ-2-60-21, 2-57-63, информации-2-34-05, переводов-2-54-9-3, писем и селькоров-2-67-81, корректура-2-93-61, выпускные-2-35-95, со бственны корреспонденты: п. Баргузин-91-1-44, п. Кырен-91-7-18, Се веробайкальск-85-73, п. Хоринск-55-6-99.

МАН АЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

Республиканская типография (создан ственного комитета Бурятия) АССР, делом издательства, полиграфич в виде ной типографии г. Улан-Удэ, ул. Лешманова, 10-02670. Заказ № 220. Индекс 04600

БЭЛЭ Т ЛЭД... (Vertical text on the right edge of the page, partially cut off)